

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2258

Vragen van het lid **Nordkamp** (GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Defensie over *het nieuws dat de directieleden van Damen Shipyards vervolgd worden voor omkoping, valsheid in geschriften, witwassen en sanctieontwijking* (ingezonden 28 april 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Tuinman** (Defensie) (ontvangen 20 mei 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «OM vervolgt scheepsbouwer Damen wegens corruptie en overtreden sancties tegen Rusland» in de Volkskrant?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Vindt u dat bedrijven die sancties ontwijken de Nederlandse veiligheidsbelangen schaden?

Antwoord 2

Sancties zijn een belangrijk instrument binnen het Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid van de EU.

Het kabinet gaat niet in op individuele gevallen. Het kabinet hecht er waarde aan dat alle bedrijven en (rechts)personen zich aan de Europese sancties houden, daartoe zijn ze ook verplicht. Het overtreden van sancties is verboden.

Vraag 3, 4 en 5

Wat is het staande overheidsbeleid betreft het aangaan van contracten met bedrijven die door het OM vervolgd worden voor onder andere omkoping, valsheid in geschriften, witwassen en sanctieontwijking?

Welke gevolgen heeft het besluit van het OM om Damen Shipyards te vervolgen voor onder meer omkoping, witwassen en het overtreden van sancties tegen Rusland voor lopende contracten ter waarde van circa 5 miljard euro tussen Defensie en Damen Shipyards?

¹ De Volkskrant, 25 april 2025, OM vervolgt scheepsbouwer Damen wegens corruptie en overtreden sancties tegen Rusland (<https://www.volkskrant.nl/economie/om-vervolgt-scheepsbouwer-damen-wegens-corruptie-en-overtreden-sancties-tegen-rusland~b97eeb74/>)

Welke gevolgen heeft het besluit van het OM om Damen Shipyards te vervolgen voor onder meer omkoping, witwassen en het overtreden van sancties tegen Rusland voor de totstandkoming van toekomstige contracten tussen Defensie en Damen Shipyards?

Antwoord 3, 4 en 5

Defensie houdt zich aan de Europese aanbestedingsregelgeving waarin is geregeld dat partijen behoren te worden uitgesloten van deelname aan Europese aanbestedingen indien zij onherroepelijk zijn veroordeeld zijn door de strafrechter. De bekendheid van Defensie met de vervolgingsbeslissing van het OM heeft op dit moment nog geen gevolgen voor de lopende of toekomstige contracten tussen Defensie en Damen Shipyards.

Vraag 6

Heeft Defensie gedurende de periode van zeven jaar dat het FIOD onderzoek deed naar Damen Shipyards rekening gehouden met de mogelijkheid dat het OM tot vervolging van Damen Shipyards zou overgaan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u aangeven hoe hier in het aanbestedingsproces rekening mee is gehouden? Kunt u ook aangeven hoe er rekening is gehouden met de toekomstige afhankelijkheden van Damen Shipyards binnen de Koninklijke Marine?

Antwoord 6

Zoals hierboven toegelicht, vormt een vervolging – of de mogelijkheid ervan – geen in de wet genoemde uitsluitingsgrond voor deelname aan de aanbestedingen bij Defensie. Bekendheid met de mogelijkheid dat Damen in de toekomst vervolgd zou kunnen worden, was en is voor Defensie op zichzelf dus geen aanleiding reeds consequenties te verbinden aan de bestaande en toekomstige samenwerking met Damen Shipyards. Damen Shipyards is een belangrijke leverancier voor de Koninklijke Marine. Defensie stimuleert ook de bredere ontwikkeling van de zelscheppende scheepsbouwindustrie, d.w.z. industrie die haar eigen producten ontwerpt en fabriceert, in Nederland via de sectoragenda Maritieme Maakindustrie.² Ook mitigeert de Koninklijke Marine haar afhankelijkheden van externe maritieme leveranciers door, onder andere, zelf regie te houden op het onderhoud van haar materieel.

Vraag 7 en 8

Hoe beoordeelt u de uitspraak «integriteit is een luxe die we ons niet kunnen veroorloven» die door medewerkers van Damen Shipyards zou zijn gedaan? Hoe beoordeelt u de tegenwerking vanuit de top van Damen Shipyards die de «compliance officers» hebben ervaren?

Antwoord 7 en 8

Defensie is niet in de positie om hierover te kunnen oordelen.

Vraag 9

Welke standaarden van maatschappelijk verantwoord ondernemen verwacht u van bedrijven die het vertrouwen van Defensie en de samenleving krijgen om bij te dragen aan de Nederlandse veiligheid?

Antwoord 9

Het kabinet verwacht van Nederlandse bedrijven die internationaal opereren dat zij de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen toepassen. De bestrijding van corruptie is hier onderdeel van.

Vraag 10

Kunt u deze vragen allen afzonderlijk beantwoorden?

² Rijksoverheid, 26 oktober 2023, sectoragenda maritieme maakindustrie: No guts, no Hollands Glorie!
(<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/10/26/sectoragenda-mm1>);
Zie ook Voortgangsrapportage Nr. 1 Sectoragenda Maritieme Maakindustrie
(<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/04/22/voortgangsrapportage-2025-sectoragenda-maritieme-maakindustrie>).

Antwoord 10

Vanwege de samenhang zijn vragen 3, 4, 5 en 7, 8 gebundeld beantwoord.